

הלב פתוח לרווחה
י' בטבת תשע"ז
8 בינואר 2017

מדינת ישראל

משרד הרווחה והשירותים החברתיים

האגף לאנשים עם מוגבלות שכלית התפתחותית

לכבוד : מנהלי המסגרות לדיור תומך
מנהלי מסגרות היום

הנדון: דו"ח מידע למשפחות

שנת **2017 היא השנה הרביעית בה** הנכם מתבקשים להמשיך ולהעביר את הדו"ח למשפחות האנשים המטופלים במסגרתכם.

אנו שמחים להודיעכם כי מתכונת פעולה זו בוצעה בשנים הקודמות בכל המסגרות וההדים החיוביים שאנו מקבלים מצביעים על נכונות ונחיצות המהלך, הן בתפישת מתן השירות על ידינו והן בחיזוק הקשר או/ו האימון ביננו לבין המשפחות.

גם השנה אני מבקש שהדו"ח למשפחות יהיה מורכב משלושה חלקים:

הראשון – דו"ח שלי כמנהל האגף, המפרט את הנושאים הנראים לי מעניינים את ההורים ובני המשפחות.
דו"ח זה יפורסם גם באתר האינטרנט של המשרד.

השני – דו"ח שלכם על המסגרת וזו במתכונת המפרטת את העשייה במסגרת, נתונים על פעילותה והצוות שבה, בדגש על נושאים חדשים או אתגרים מיוחדים.

השלישי – דיווח על תמונת הטיפול והקידום של האדם עצמו –
הן ביחס לשנה שחלפה והן ביחס לשנה הקרובה.
הדיווח צריך לתת תמונת ביצוע ממצה על הפעילויות בהם האדם משתתף, יכולותיו, הישגיו, תוכנית הקידום שלו, האתגרים המוצבים בפניכם, ונושאים שאתם מצפים לסיוע ותמיכה מהמשפחה.

(במידה ומסגרת מעוניינת מטעמי נוחות שלה, להעביר את הדו"חות הפרטניים על הדייר למשפחות בצורות אחרות ובמועדים אחרים – ניתן לעשות זאת ובתנאי שהפיקוח יעודכן באופן בו הנושא יבוצע על ידיכם).

בהזדמנות זו אני מזכיר כי על המסגרת לבצע עפ"י הנחיות המשרד סיכום פעילות שנתי וגיבוש תוכנית קידום שנתי על הדייר, שהעתק ממנה יועבר למחלקה לש"ח.

אבקש להעביר דיווח למפקח, על ביצוע האמור לעיל.
המפקחים על המסגרות מתבקשים לוודא יישום הנחיה זו.
המרכזים במחוזות מתבקשים לפרסם הנחיה זו גם בתוכניות העבודה של המחוזות.

גדעון שלום
סמנכ"ל בכיר ומנהל האגף

העתק: הנהלת האגף, הנהלות השירותים, פיקוח ארצי, פיקוח מחוזי

ינואר 2017

משפחות יקרות,

הנדון: דו"ח מנהל האגף למוגבלות שכלית התפתחותית (מש"ה) לשנים 2016-17

אני שמח לשתף אתכם זו השנה הרביעית בפעילויות העיקריות שהאגף למוגבלות שכלית התפתחותית במשרד העבודה הרווחה והשירותים החברתיים ביצע במהלך שנת 2016 ולהציג בפניכם את התוכניות המרכזיות שלנו לשנת 2017.

הפעילות מבוססת על המשכיות ורצף, כך שבחלקים נרחבים מהתוכנית אנו עוסקים במהלכים רב שנתיים, המצטברים כל אחד בתחומו, למהלך כולל שעיקרו שיפור מתמיד באיכות החיים של האנשים המטופלים במסגרות ובמערכות האגף.

לצד העבודה השוטפת והאינטנסיבית של כל שירות ובעל תפקיד במערכות האגף עסקנו השנה בנושאי הליבה הבאים:

1. היערכות לשינוי ומעבר של שירותי האגף למינהל החדש לרווחת אנשים עם מוגבלויות.
המשמעות: שינוי בתפישת השירות שלנו לאדם עם מוגבלות ובני משפחתו. מעבר מהתייחסות ללקות, לנכות ולמוגבלות אל תפקוד של האדם, צרכיו, יכולותיו והעדפותיו.
לבניית מערך מענים גדול ומגוון יותר בדגש רב נכותי, משולב קהילה, קטן ונגיש הכולל בחובו שינוי תפישת המבנה הארגוני, במשרד והקמת מינהל משותף.
2. מעבר של 900 אנשים החיים כיום במעונות, במהלך רב שנתי בשלוש שנים ליציאה מהמעונות לדירור בקהילה.
3. קליטה של חלק ממשרד העבודה בתוך משרד הרווחה בכלל, בדגש על קידום התעסוקה לאנשים עם מוגבלויות בפרט.
4. שיפור יכולת המשילות והפיקוח של המשרד מול המערכות עימם הוא עובד: האנשים עם המוגבלות, בני משפחותיהם, המסגרות והתוכניות בהם הם משולבים (בדירור ובקהילה), הרשויות המקומיות, בדגש על המחלקות לשירותים חברתיים, ארגוני הלקוחות ומשרדי ממשלה אחרים, ובכללם בתהליכי פיקוח, מחשוב, סטנדרטים, נהלים, פניות ציבור וכו'.

בתחום הקהילה

במהלך 2016 עסקנו בהרחבת והעמקת רצף המענים מלידה עד זיקנה בקהילה.

❖ **לידה עד גיל 3** – תכנית טיפול לילודים עד גיל שנה ותמיכה במשפחות, כולל הגדלת היקף שעות הסיוע לפעוטות המשולבים במעונות רגילים.

❖ **מגיל 3-21** – פיתוח מואץ של תכניות לשעות אחר הצהרים. הקמת מסגרות יום שהות ארוך.

❖ תכניות מעבר לבית ספר לעולם העבודה בשיתוף עם משרד החינוך.

❖ שילוב צעירים בשרות לאומי ותכנית מיוחדת לגיוס צעירים עם מוגבלות לצה"ל.

בתחום התעסוקה והטיפול הורחב מגוון האפשרויות להשתלבות, כולל פיתוח מודלים חדשים ובמיוחד מע"שים תעשייתיים וכן בניית מסלולי הכשרה והשכלה. הושקעו משאבים רבים בהכשרת כל צוותי מסגרות התעסוקה בתחום עזרה ראשונה, בטיחות וגהות והכנסה של מערכת לניהול איכות השרות איזו 9001. האגף מצוי במגמה של הרחבת אפשרויות הפנאי למקבלי השרות כגון: קייטנות לילדים בקיץ, נופשוניים, נופש בוגרים בבתי מלון, פעילויות עם תנועות נוער בכלל ותנועת כנפיים של קרמבו בפרט. השנה הסתיימה תכנית חלוץ של "מרכזים למשפחה ב 12 ישובים בארץ, כשירות המשלים את המענים הניתנים על ידי מחלקות הרווחה למשפחות. גיבוש מדיניות בתחום המשפחה – בשיתוף אקו"ם והורים נוספים

לאור הזדקנות האוכלוסייה והארכת תוחלת החיים, ישנה התפתחות בהקמה והפעלה של תכניות מותאמות לזקנים ומזדקנים בקהילה

בתכנון לשנת 2017

- ❖ פיתוח 10 מרכזים נוספים למשפחות.
- ❖ הכנת הקהילה ומקומות תעסוקה לקליטת האנשים שייצאו מהמעונות.
- ❖ פיתוח 15 "סביבות תומכות" לבוגרים, על מנת לאפשר להם להמשיך להתגורר עם בני משפחה, או באופן עצמאי בקהילה.
- ❖ שדרוג תעריף מרכזי התעסוקה והכנסה של כח אדם מקצועי נוסף בתחום הקידום והשיקום.
- ❖ הרחבת פעילות הספורט ושילוב בין אנשים עם מוגבלויות וללא מוגבלויות יחד עם הג'וינט ומשרד התרבות והספורט.
- ❖ שינויים הנובעים כתוצאה מהצורך בישום חוק האומנה שנחקק ב-2016.

בתחום הדיור

במהלך שנת 2016 המשכנו בקידום המהלך של שילוב דיירי המעונות בקהילה. להורים ולמשפחות הדיירים חלק חשוב בשילוב הדיירים בקהילה. מהנסיון בשנים האחרונות, אנו למדים שדיירים רבים שהיו במשך שנים רבות במעונות, הצליחו להשתלב היטב בקהילה. מהעדויות עולה כי שינוי המגורים שיפר את תפקודם ועצמאותם במידה רבה מאוד. המעונות פועלים על פי תדריך שהכנו שכולל הנחיות לבחירת הדיירים המתאימים למעבר לקהילה (בהמשך להמלצת וועדת האבחון), הנחיות לשיתוף המשפחה ולהכנת הדייר ובני משפחתו, לצד בדיקת השרותים הקיימים בקהילה המתאימים לדייר. המעונות פתחו השנה 20 דירות חדשות בקהילה וקידמו דיירים רבים באמצעות עבודה מחוץ לשטחי המעון. לצורך השילוב בתוכניות הפנאי הוספנו תקציב עבור תוכניות לדיירים שייצאו מהמעון לדירות בקהילה. אנו בתהליך הקמה של וועדות עירוניות שמטרתן לאפשר את קליטה מיטבית של הדיירים הללו בשירותי הקהילה, בעיקר בתחומי תעסוקה ובפנאי. בוועדות משתתפים נציגי המשרד, נציגי העיריה מהמחלקות לשירותים חברתיים, מפעילי שירותי פנאי ותעסוקה בקהילה, נציגי קופות החולים, ועדי הורים ועוד.

תהליך אישור תקציב המדינה לשנתיים הקרובות אפשר לנו את קידומו של מהלך הקטנת קבוצות הטיפול של הדיירים הסייעדיים במעונות. השנה הגדרנו קבוצת טיפול של 13 דיירים שבה צריכים להיות 2 מטפלים, כשבעבר היה מטפל אחד עבור כל שמונה דיירים. אושרה תוספת תקציב בהיקף של 44 מליון ₪ (ל-3 שנים) לצורך העסקת כח אדם טיפולי ומקצועי בהיקף גדול יותר בדירות ובהוסטלים בקהילה.

המשמעות שאנו נפתח בעתיד יותר דירות שבהם יחיו עד 6 אנשים בדירה, יותר דירות שתהיינה משולבות בתוך מעטפת פעילה של הקהילה, וביותר דירות יחיו אנשים בעלי רמת תפקוד דומה ועם צרכים דומים בתפישה רב נכותית. נפתחו מסגרות חדשות בתפישה רב נכותית (קבוצת יבנה, קבוץ קטורה...)

כמו כן בוצעו השנה :

- שידרוג והתמקצעות בתוכניות הבוקר לדיירי המעונות
- תוכניות מיוחדות למזדקנים
- תוכניות אישיות לכל דייר כולל ניהול סיכונים
- תוכניות לפיתוח מקצועי של הצוותים
- תוכניות שוטפות לשיפור הסטנדרט הפיסי של המעונות בדגש על נושאי נגישות

בשנת 2017 נשים הדגש על:

- הפעלת מערכי דיור לקהילות ייחודיות כולל במרחב הכפרי, אשר יעטפו ויתמכו בדיירים שלנו.
- דירות מותאמות לאופיים ולצורכיהם של הדיירים - דירות לזוגות עצמאיים, דירות לילדים, מערכי דיור למגשימים חלום בצבא, דירות לוין לצד המעונות הממשלתיים
- הפעלת תוכניות לדיירים מזדקנים בדיור בקהילה הנמצאים בתהליך פרישה מעבודה.
- תוכניות מיוחדות לקידום אורח חיים בריא.
- הרחבת מימד ההכנות לשילוב בקהילה בפעילות המעונות.
- שיפור היכולת שלנו לאפשר שילוב של גורמי מהקהילה בתוך המעונות עצמם

בתחום האבחון והקידום

ביצוע: 2016

ביצוע 4,400 אבחונים
וכן: ביצוע 2,000 ועדות אבחון ראשונות

מהלך רב שנתי

ביצוע 2,800 ועדות אבחון חוזרות

מהלך רב שנתי

סדנאות לחינוך מיני חברתי לדיירים ולצוותים מקצועיים

ביצוע תוכנית קידום אישית לכל הדיירים במסגרת.

בתכנון ל-2017:

היערכות לשינויים המתבקשים מחוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות

עדכון חוק הסעד (טיפול באנשים עם מוגבלות שכלית התפתחותית) תשכ"ט, 1969

פתיחת מערך של מרכזי זכויות והערכה שיפעלו במתכונת רב נכותית

גיבוש דרכי וממשקי עבודה משותפים עם הביטוח הלאומי

בתחום הבריאות

ביצוע 2016

- סיום הפיילוט עם פרופ' יעקב גינדין בשיתוף מכללת עמק יזרעאל עבור אנשים זקנים ומזדקנים במסגרות.
- התקיים הכנס הארצי החמישי לאנשי צוות מקצועות הבריאות במערכות האגף.
- פרסום ספר על בריאות של אנשים עם מוגבלות שכלית התפתחותית בשפה האנגלית, המיועד לאנשי מקצוע בתחום הבריאות.
- פתיחת מרפאת שיניים נוספת – ובסה"כ כעת: 21 מרפאות בכל הארץ. (האחרונה נפתחה בשיח סוד – ירושלים).

תכנון 2017

תוכנית להפחתת זיהומים

פתיחת מרפאת שיניים נוספת (בני ברק).

בתחום הקשרים הבינ"ל

ב-2016 :-

משלחת לגוואטמלה – שלושה נציגי אגף (פיקוח ומפעילים) יצאו לגוואטמלה להדריך אנשי מקצוע בהקמת חוות חקלאיות שנועדו לתעסוקת אנשים עם מוגבלויות.

משלחת לאנגליה – נציגי לשכות, קרן שלם פיקוח ארצי ומנהלי שרותים יצאו לסיור לימודי בנושאי: תקצוב אישי, מעטפת למשפחות, שרותים לפעוטות ועוד.

משלחת מנציגי מעונות פרטיים יצאו לאוסטרליה לכנס וסיור לימודי

ב-2017 – מתוכנן לסיור לימודי בפינלנד

בתחום קורסים והשתלמויות:

בוצעו באופן שוטף קורסי הכשרה יעודיים ל: מטפלים, עו"סים לחוק, מנהלי מרכזי תעסוקה הסתיים קורס הסבה לאקדמאים – למטפלים מוסמכים התקיימו 3 סדנאות של 6 ימי העשרה בתחומי הטיפול למטפלים וותיקים (מעל 10 שנים)

כיום מתקיימים :
קורס מפקחים ארציים
קורס למנחים בתחום הטיפול מיני חברתי
קורס מנהלי מסגרות תעסוקה

ב-2017 יפתח קורס הכשרה למנהלי מסגרות דיור ,
קורס מדריכי בית ורכזי משמרת וקורסים מקצועיים לאנשי המקצוע השונים בהתאם לצרכים.

בתחום כנסים, מחקרים, ידע ופרסומים:

ביצוע 2016

התקיימה סדנא בינ"ל ופיתוח ידע עם אוניבסיטת דלוואר בארה"ב בשיתוף מסד נכויות בנושא תקצוב אישי
כנס בנושא עוני ומוגבלות שכלית
כנס בנושא תסמונת דאון

בוצע שדרוג אתר האינטרנט האגפי

מתקיים מהלך הטמעת מסקנות מחקר מטלת ההאכלה

מתקיים מהלך הטמעת מסקנות מחקר זיקנה בקרב אנשים עם מש"ה ונכתב תדריך למשתמשים

בביצוע מחקר בתי אב – באמצעות פרופ' אריק רימרמן מאוניברסיטת חיפה- מהלך רב שנתי

שילוב במיזם ישראל דיגיטלית שמטרתו שיפור יכולת מיצוי הזכויות לאנשים בכלל ולאנשים עם מוגבלויות בפרט

בתכנון ל-2017:

מחקר מעבר לקהילה – בדיקה מחקרית של הצלחת המעבר, שיפור באיכות הטיפול

מחקר מינהל מוגבלויות – מחקר מלווה למהלך הקמת המינהל.

ביצוע סקר בנושא היקף השימוש בתרופות פסיכותרופיות

שיפור הקשר עם קופות החולים למיצוי זכויות האנשים עם מש"ה

תוכניות למניעת זיהומים בכל מסגרות האגף

לסיכום:

מטרת הדווח למשפחות היא להעביר לידיעתכם את המידע הן ברמת האגף, הן על המסגרת והן על בן משפחתכם.

מידע זה מועבר אליכם באמצעות המסגרת המטפלת.

בכל הקשור לנושאים שהוצגו בדו"ח, אני מזמין אתכם להעביר כל הצעה, רעיון המיועדים לשיפור השירות והמערכת באמצעות המייל ל: rachelv@molsa.gov.il

כמו-כן: אני מזמין אתכם להיכנס ולקבל מידע נוסף על פעילות האגף גם באתר האינטרנט של משרדנו, בו תוכלו לצפות בנושאים הרלוונטיים לתחום.

אני רואה כל אחד מהעובדים באגף, על כל שלוחותיו ומערכותיו מחוייב לשמור ולהשקיע באיכות הטיפול ואיכות החיים של בן/בת משפחתכם ולבנייה יחד איתכם מארג חיים עם משמעות והנאה.

ברצוני להודות לכל אחד מהמנהלים והעובדים על תרומתו לשיפור מתמיד של זכויותיהם ואיכות חייהם של האנשים

בברכה
גדעון שלום
סמנכ"ל בכיר ומנהל האגף